

SILOVENSKI NAROD.

časna vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuj dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tisk, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tisk.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Glasovi z Goriškega.

Iz Gorice, 24. septembra. [Izv. dop]
(Dve razstavi. — „Slogini“ zavodi.)

Kakor sem že poročal, tako sta bili zaključeni obe Goriški razstavi. Takozvana „umetniška“ je končala z vsestransko blamažo, kateri sledi še občutna denarna izguba, vkljub podporom od mesta in trgovske zborovice. Vkljub vsem možnim naporom je plačalo vstopnino le 14.720 oseb. Ali zadnja „Soča“ več povedati — in o tem čivkajo vrabci po vseh strehah — da so se naši Labončki in Židje uprav žrtvovali, da so spravili skupaj vsaj to številce. Vse, kar v njih taboru „leže ino grede“, je moralo po večkrat v razstavo, zlasti h koncertom, kjer so Židje razstavljal — svoje hčere. Hudo mušneži so trdili, da jedino ta razstava je bila vredna 30 kr. vstopnine; zato so pa vstopnino znizali na 10 kr. ob takih časih, ko so orientalske cvetke ostajale doma. — Da so spravili skupaj vsaj to številce, pomagati so morale tudi vse naše slovenske dekle, ki služijo pri Labonib; vse so morale iti v razstavo, dočim niso dobile dovoljenja, da bi šle pogledat učno razstavo. Ako pa pomislimo, da šteje Gorica 21.000 prebivalcev in da je glavno mesto dežele z živahnim prometom, pridemo do zaključka, da je to številce tako strašno majhno, da kar jasno dokazuje o mizeriji naše laške klike, ki slučajno s pomočjo vlade še vedno gospoduje v Gorici. — Tudi razstavina porota ima malo sreče. Ker je razsojevala le „po prijateljih“, dobila je že od mnogih strani po nosu. Odlikovanja ji kar zapored vračajo z izjavami, da ne priznavajo njen sodbe, ker v njej ni strokovnjakov ne za umetnost ne za razne obrti.

Vse drugače je končala učna razstava, o kateri sem že poročal v kratkih potezah. Ta razstava je bila odprta le tri dni, zavzemala je deset gosto natisenih sobau, a vendar nima izgube, pač pa ostane še precej lepa sveta, ki se porabi za podpiranje revnih kandidatij ženskega učiteljišča. Opomniti je še treba, da se za to razstavo ni delala nikaka reklama, marveč tikoma pred otvoritvijo je bilo naznanjeno prav ob kratkem, kedaj se razstava otvoriti. Za „umetniško“ razstavo pa so bob

nali že pol leta poprej po vseh labonskih časopisih in potrosili tudi lepo število stotakov za celo vrsto lepakov; nekatere so tiskali celo v Vidmu, ker Paternollijeva tiskarna ni mogla zadostno ustreći „umetniškemu“ ukusu razstavnega odbora. — Pri tej učni razstavi je igralo slabo ulogo jedino le naše žensko učiteljišče, ki je na dveh bornih mizah razstavilo svoje izdelke. Zadnja „Soča“ je priobčila članek, ki ostro oboja to blamažo in zasluzeno grasa učiteljsko moč. V tem pogledu je res potreba hitre spremembe. Učiteljica ne zna nič slovenskega jezika, zato se slovenske kandidatinje tudi prav nič ne usposobijo za svoj poklic v ženskih ročnih delih. Za svoje potrebe v ljudski šoli se morajo privatno pripravljati. Ali ni to žalostno? Kje so višja oblastva, da ne vidijo tega krivečega nedostatka?

„Slogini“ zavodi se čudovito razvijajo, odkar jih oskrbuje sedanji odbor. Leta 1890., ko je prišlo na krmilo sedanje vodstvo, je dobilo v revnih prostorih le dvorazredno deklisko šolo s kakimi 140 dekliscami in jedno otroško zabavisko (vrt). Letos so pa trije otroški vrti s kakimi 150 otroci in šola s sedmimi razredi, ki štejejo že zdaj okoli 370 otrok; gotovo pa še npraste oboje štivo. V prvem razredu je že zdaj nad 90 otrok, a bo jih gotovo okoli 110; zato je ta razred razdeljen v dve paralelni, ki sta na dveh koncih mesta, jedna v ulici sv. Klare, druga v novem Šolskem poslopju v ulici „Bargellin“. Treba je pa še dostaviti, da hodi v obe c. kr. vadnici še okoli 200 otrok, katerih starši stanujejo v Gorici. Iu da se toliko otrok vzgojuje v slovenskem jeziku in duhu, to nam daje najboljše upanje za prihodnost! Kaj bi bilo pa, ako bi goriški Slovenci začeli vsaj 10 let poprej tako intenzivno delovati, kakor deluje sedanje narodno vodstvo?! Kje bi že bili Slovenci! — Ta napredok „Sloginov“ zavoda silno bode v oči naše Lahe. Da bi obvarovali nedotaknjeno „italijanstvo“ Gorice v očeh svojih bratov „ali di là del Piave“, začeli so trositi v svojih glasilih, da večina otrok v „Sloginov“ zavodih prabaja iz okolice v mesto. To je seveda subu izmišljotina. Narobe, kakih 50 otrok iz goriškega Šolskega okrožja hodi v okoličanski šoli v Š. Audražu in v Krombergu. — V slovensko jednorazrednico v Stari gori (ki spada pod mesto)

hodi blizu 100 otrok. Ako se stejemo vse slovenske otroke, ki hodi v slovenske šole v okrožju Goriškega mesta, dobimo lepo število okoli 700. To število je najboljša nada za prihodnost. Kmalu dotečemo laške mestne šole, v katere je hodi v preteklem Šolskem letu le malo nad 900 otrok. Ako bi mogli goriški Slovenci vzdrževati vsaj 6 otroških vrtov, kolikor jih trebam — koliko večji uspeh bi dosegh! Iz teh vrstic lahko vsakdo sprevidi, koliko truda in skrbi ima odbor društva „Sloga“ poleg drugih političnih opravil!

Politični razgled.

Netranje dežele.

V Ljubljani, 25. septembra.

Iz delegacij.

Ogerske delegacije odsek za vojaške zadeve je v soboto končal razpravo o rednem proračunu za vojsko in začel včeraj razpravo o izrednem proračunu. Avstrijske delegacije proračunski odsek se snide v četrtek, dne 27. t. m., da razpravlja o proračunu vojnega ministerstva. Prva javna seja avstrijske delegacije je določena na dan 1. oktobra. Razpravlja se bo o proračunu ministerstva vnašnjih del.

Čehi in nemški jezik.

Mlađeški „Národní Listy“ pripravili so te dni članek, v katerem so naglašali potrebo, da se Čehi uče tudi nemškemu jeziku. Ta izjava „Národní Listy“ je izvala veliko vrvenje mej nemškimi liberalci in Staročehi. Prvi izkoristajo to izjavo po svoji starci metodi, staročehški listi pa obsipište Mlađeške s slabimi dovtipi in zasmehovanjem. Prvimi bi bilo odgovoriti le to, da so nemški listi uprav v najnovejši dobi priporočali nemški mladini, naj se uči čehški. Po isti logiki smemo torej trditi mi, da je poznavanje nemških jezikov neobhodno potrebno v Avstriji. Torej? Iz tega sledi, da so v Avstriji vsi jeziki jednakovljajni in da je torej državna potreba, da se izvede stroga jezikovna ravnoopravnost v naši državi. Kaj hočeo torej še več? Saj se mi Slovani radi učimo nemščine, kjer vidimo, da je to potrebno, toda siliti se ne damo, ker že naši temeljni zakoni izključujejo vsako silo v tem pogledu. Staročehškim glasilom pa bi bilo odgovoriti, da njihovo postopanje ne kaže posebne ljubezni do sprave v lastnem taboru, sicer ne bi zasmehovali Mlađešev ravnodušej, ko so se poslednji nekoliko približali staročehškemu sta-

LISTEK.

Lady Hilda.

(Roman, angleški spisala Quida.)

VII.

(Dalje)

— Jako lepo pojete, reče naposled Hilda taho. Oči njene so bile na pol zaprite, glava je bila svinjava naslonjena na naslonjač. Čudo, da nikdar v družbi ne pojete.

— Zaradi ljudi, odgovori on, še nikdar v svojem življenju nisem pel in tudi ne bom. Glasba je bilo nagnenje ali nič. Pojem samo ženi, katera —

— Katera je sama harmonija, glasba, nadaljuje po kratkem molku. Ni bil povedal, kar mu je že bilo na jeziku.

— Torej niste meni pel, reče ona nekako malomarno. Jaz sem uteleseno nesoglasje. Ali tega niste opazili? Take so dandanes vse ženske. Izgubile smo notranjo harmonijo. Nobene stvari ne znamo, kvečjemu dolgočasiti se.

— To so same besede, gospa; uverjen sem, da to ni resnica. Kadar govorite o neharmoniji, gotovo mislite na nervoznost. Oprustite, ali jaz še vedno mislim,

da se le zategadelj tako dolgočasite, ker je Vaše življenje preveč jednolično. To se Vam seveda kako čudno zdi, uzrok temu pa je, da ste se udali vsakovrstnemu uživanju in vsakovrstni pretiranosti.

Sicer vam pa je to vse dobro znano. Način vašega življenja je sama navada, ta pa je kakor oklop. Vi ste se prerano nasiliti življenja sladkosti, kaj vam more še ugajati? Vse vaše zabave so vedno enake, kako naj vas zabavajo. A življenje velikega sveta, če je do dobra spoznamo, je prav tako dolgočasno, kakor življenje kmetov — — morda še bolj. Jaz poznam i jedno i drugo.

— Vse to je morda res, ali po mojem mnenju ga ni leka. Ako nas svet ne zabava, nismo tega sami krivi. V zlati dobi, morda v Rimu za Avgusta — — —

Bodite uverjeni, da je bilo istotako. Prisiljenega in neparavnega življenja se naposled vsakdo naveliča, kdor ni papiga ali slon. Ako smo s takim življenjem zadovoljni, ne zasluzimo boljega. Kar ste imenovali neharmonijo, je sama nezadovoljnost. Ako bi ne bilo izdajstvo, bi rekel, da bi vi dosti bolje poznali srečo, da ste obsojeni, nositi preprosto krilo iz katuna.

V tem, ko je tako govoril, sedel je k njenim

nogam in jel gladiti kožuhovino, s katero je bilo obrobljeno njeno krilo. Njegova roka se je dotaknila njene roke in v tem hipu je zažarelno njen lice.

— To je stara povest o zadovoljstvu v najmanjši kočici, reče ona z ljubkim usmevom okoli ustena. A jaz v to kar nič ne verujem. Pokora v mehkem naslonjaču ali na blazinah je ugodnejša.

— Morda govorite prav. Jaz gotovo nisem voljan peti v slavo siromaštva, odgovori nekako žalosten. V resnici pa nima sreča nič opraviti z bogastvom oziroma s siromaštvom. Doseči jo je samo na jeden način. —

— S čisto vestjo?

— Ne, z našimi čutili, strastmi, nagnjenji, izkratka, z ljubezijo.

Sedel je še vedno kraj njenih nog, pogled je upiral v njeno lice, vsaka beseda je pričala, da ga navdaja želja, izreči, kar čuti. Ona pa je nepremično sedela in gledala predse. Nekdo je odpril vrata. On vstane in stopi v stran. V predobi se začujejo koraki in v sobo stopi kneginja O'ga, katero so spremljevali Karlo Maremma in lady Fetherleigh ter njen „priatelj“ knez Nikola Dogendorf.

lišču. Dodatno so „Národní Listy“ popolnili svoja izvajanja tako, da ne žele, da bi po čeških šolah poučevali nemški jezik, ampak zasnovati bi se morali posebni kurzi. Tako ne bi žalili národnega čustvovanja otrok in bi se izognili vsaki sili do učenja nemškega jezika.

Shod mladočeških zaupnih mož.

V nedeljo se je v Nymburku vršil slobod zaupnih mož mladočeške stranke. Zbral se je 107 delegatov. Na dnevnem redu je bilo 1.) posvetovanje o sklepih Praške konferenije z dne 14. julija (poročalec dr. Herold) in 2.) razprava o predlogih glede organizacije stranke (poročalec dr. Skarda). — Ko je posl. Blažek pozdravil zborovalce, je predlagal posl. Březnovský, naj se opusti razprava o sklepih Praške konference, dokler se ne izvede nova organizacija in se na nje podlazi ne izvolijo novi zaupni možje. Ta predlog se je odklonil in potem so se vzprejeli točki prvega poročila o razmerju mladočeške stranke k drugim strankam. Pri razpravi o tiskti mladočeške stranke se je predlagalo, naj se v tem oziru storjeni sklepi mladočeške stranke na konferenci dne 14. julija premeni. Za ta predlog je glasovalo samo 13 udeležnikov. Shod je potem z velikansko večino odobril tudi drugi del predlogov s pristavkom, da polaga stranka slej kakor prej največjo važnost na popolno soglasje in da zabteva, naj se vsak privrženec ravna po programu in podvrže vodstvu stranke. Na direktno vprašanje dra. Podlipnega je posl. Sokol odgovoril, da se radikalna ali napredna manjšina podvrže temu sklepu. O drugi točki dnevnega reda se je unela daljša razprava. Posl. Březnovský je predlagal, naj se odobri nasvetovani organizacijski institut, da pa naj se po njega uveljavljenju sklicejo novi zaupni možje. Ta predlog se je vzpel in shod zaključil. — Debate so bile tako živahne. Poslanci Sokol, Šil in Březnovský so se z vso odločnostjo potegovali za naprednjake ali Omladince. — Na shod je prišel okrajni glavar Podiebradski. Ko pa se je uveril, da so vsi udeležniki povabljeni, je zopet odšel. Posvetovanja zaupnih mož so trajala šest ur.

Letošnje vojaške vaje.

Letošnje vojaške vaje so se te dni zaključile. Pri tej priliki se je izdal ukaz na celo vojsko, v katerem izreka cesar vsem vojem, ki so se udeležili vaj pri Landskronu in Balassa-Gyarmatu ter dotičnim domobrancem svojo zahvalo in svoje priznanje. Zajedno je cesar tudi nadvojvodi Albrechtu in načelniku generalnega štaba Becku s posebnimi lastnoročnimi pismi sporočil svojo zahvalo.

Madjarsko pravosodje.

Madjari hočejo za vsako ceno uničiti voditelje rumunskega gibanja in v prvi vrsti župnika dra. Lucaciu. Pri famozni pravdi v Kološu so ga obsoledili na pet let zapor, pred obsodbo pa so ga pehali šestnajst mesecev po raznih ječab. Zdaj je bil Lucaciu zopet obsojen. Tožen je bil razdaljenja nekega podžupana, storjenega v neki pritožbi na ministerstvo. Pri obravnavi v Szatmarju je Lucaciu govoril samo rumunsko, sodišče ga je s posebnim sklepom hotelo prisiliti, da mora madjarsko govoriti, a on se ni udal. Zagovornik je iz zakona dokazal, da ima Lucaciu pravico, govoriti rumunski in ker se sodišče seveda za zakon ni zmenilo, se je zagovornik odpovedal zagovorništvu. Lucaciu se je hotel sam zagovarjati v rumunskem jeziku, a sodišče mu je to prepovedalo in ga obsodoilo na šest mesecev v zapor. Tako je madjarsko pravosodje!

Vnanje države.

Zopet prevrat v Srbiji.

„Agramer Tagblatt“ javlja baje iz jaka zanesljivega vira, da se v Srbiji pripravlja zopet velik

— Ma chère, pri Nini je nastala prava revolucija, pozdravi kneginja Olga lady Hildi in jej da obe roki. Vse zaradi teh „Muscadiins“. Mila se punta in ž njo seveda M des Gommeux. Banche je izjavila, da sodeluje samo, če se uprizori „Il faut qu' une porte“ — ta zastarela igra, sedaj pa pravi Mila, da neće sodelovati, če dobi Banche sploh kakso ulogo. Silno sta se sprli, takisto tudi Mila in Nina. Alberto R mini kleči pred njima, a St. Louis je že vsaj pettisočkrat izjavil, da je to zadnja predstava, katero uprizori. Komaj sem odnesla živo glavo. Škoda, da so te predstave v dobrodelne svrhe vedno povod prepirom in neprijateljstvu. Ah — Pavel! Ali ste si že premislili gledje plesa pri Posticbevh? Ne? Ali ste trdoglav. Mislim, da bo na tem plesu Karlo jedini Italijan.

— Naj postavi to odlikovanje na svoj nagrobeni kamen, odgovori della Rocca. Ali on gre, ker mu je tako ukazano.

— Ia s protestom, se oglasti Don Carlo.

— Kateri se pa ne uvažuje pri človeku, ki ni svoboden.

Kneginja ga pri teh besedah udari s svojim mušom.

— Zakaj bi pa ne šli k Posticbevhom? Saj je prav tako, kakor da greste na javno maskerado.

(Dalje prih.)

prevrat. V kratkem se ima kraljica Natelija vrnila v Beligrad. Obljubila je to s pogojem, da zapusti razkralj Milan deželo in da se kralj Aleksander porazume z radikalci. Istemu listu se z druge strani poroča, da se pri Miljanu opaža silna nervoznost, ki jasno priča, da boleha Milan na duhu.

Volitve v Bolgarski.

Volitve v narodno sobranje so končane in sicer je z veliko večino zmagala vladna konservativna stranka. Ministrski predsednik Stojlov je sedaj gospodar situacije. Liberalna frakcija, ki je vladu podpirala in katero sta v ministerstvu zastopala Tončev in Radoslavov, je pri volitvah propadla. Le malo njenih pristašev je bilo izvoljenih. Radoslavov je dobil sicer v treh okrajih mandate, Tončev pa nikjer. Pričakuje se, da odstopita oba in da se kompletira ministerstvo iz konservativnega tabora. Stranka Karavelova je popolnoma propadla. Cankov je bil sicer izvoljen, a pristašev bo imel v sobranju tako malo. Izid volitev je posledica vladnega pristiska.

Poljaki na Nemškem.

Zadnja leta so poljski poslanci s tem, da so vladu služili kakor sužnji, doslej toliko, da se Poljaki niso vedeli tako preganjati, kakor za časa Bismarcka. Sedaj pa se kaže, da se obnove tisti časi. Bismarck je šele minuli teden klical na boj zoper Poljake, v nedeljo pa je zopet vzprejel večje število iz zapadne Pruske do št. obiskovalcev in grmel zoper Poljake še ostreje, kakor prvkrat. Še huje kakor Bismarck pa je sam cesar Viljem govoril zoper Poljake v Tornu. Ostat je Poljakom, da se v Tornu ne vedejo tako kakor smo od njih zahtevati in da se bode njegova milost le obsevala, če se bodo brez pogojno čutili kot pruski podaniki. — Te besede cesarjeve soglašajo z Bismarckovimi in kažejo, da se bo zopet začel stari boj zoper Poljake na Nemškem.

Ketajska-japonska vojna.

Japonska vlada je odklonila posredovalne predloge angleškega in ruskega poslanika in hoče vojno zoper Kitajsko nadaljevati. Opošlala je zopet 80.000 mož na lice boja ter hoče navzlic deževanju, ki bo trajalo več tednov, nastopiti pot proti glavnemu mestu Pekingu. Le v Pekingu ali v Mukdenu se hoče pogajati glede miru. Odločno postopanje Japoncev in njih znage so napotile Rusijo, da je odpotila 5000 mož na korejsko mejo. Ta ruska vojska je tudi že moje prestopila in se utaborila v najsevernejši provinciji Korejski, dočim se ruska mornarica zbira v Vladivostoku in pripravlja za vsak slučaj.

Domače stvari.

— (Vznamenju „katoliškega“ resnicoljubja) je sobotui „Slovenec“ v svojem listku, v katerem išče zastonj duha in dovitnosti, hotel osmešiti zasluznega obč. svet. gosp. Žagarja. Roga se mu, da se kot „narodni naprednik“ ni upal v občinskem svetu glasovati za pritožbo zoper odlok dež. odbora glede samostovenskih napisov in da je zato glasovanje „zamudil“. Resnici na ljubav konstatujemo, da je ta „pikantna“ vest do cela neresnična. Gosp. Žagar, ki za časa na hujšega boja ni nikdar prikrival narodnega mišljenja, je tudi pri tej priliki bil pri celi sliči obč. sveta naveden in je glasoval za predlog dr. Tavčaria. Vprašanje je sedaj: Ali je „Slovenec“ to neresnico vedoma ali nevedoma razširil? Sodimo, da vedoma in hotoma, kajti nekdo, ki nosi sedaj zvonec v „Slovenčevem“ uredništvu, kar ne more pozabiti in preboleti, da je pri kandidaturi za Trnovsko župno navzlic vsemu rogovljenju žalostno propadel in da je k temu mnogo doprinesel — g. Žagar!

— (Slovensko gledališče.) V četrtek dne 27. t. m. prične dramatično društvo vrsto svojih letošnjih predstav s Kazimir Delavigneovo tragedijo v petih dejanjih: „Ludovik XI.“ Naslovno ulogo igra g. redatelj Dragotin Freudenreich. Druge večje uloge so v rokah gospic Slavčeve in Polakove, ter gospodov Aucića, Danila, Inemanna in Verovška. Ker stopijo tri novoangaževane moči prvič pred naše občinstvo, je umevno, da je zanimanje za to predstavo splošno. — Opozarjamо še, da so slike angaževanega igralnega in opernega osobja razstavljene v prodajalnici veletržca g. Vasa Petriča na Glavnem trgu.

— (Deželnozborska dopolnilna volitev na Koroškem.) Prvotne volitve za dopolnilno volitev deželnega poslanca, ki bode v soboto dne 29. t. m. za kmetske občine v vilenjem okraju Trbiž-Smohor, so končane. Njih izid je za združeno nemško konservativno in slovensko stranko, kako ugoden in je skoro gotovo, da bude izvoljen kandidat Huber. Slovenske občine so se prav dobro držale in bodo tudi zdaj morda ravno slovenski glasovi zopet odločili zmago, kakor pri državnozborski volitvi.

— (Iz pisarne „Dramatičnega društva“) se nam poroča, da se letos ne bodo izdajale uradniške vstopnice za društvene predstave, da pa se vzprejemajo predplača na sedežu ne le na 60 predstav, ampak tudi na prvih 20, osiroma 40 predstav.

— (Serenado,) katero so nameravali po načem včerajnjem poročilu napraviti učiteljiščniki Ljubljanske svojemu novemu ravnatelju g. Hubadu, je le-ta odklonil in priporedil, naj se dā učiteljišči podporni zalogi tist denar, ki bi se potrosil za serenado.

— (Bis dat, qui cito dat.) Na ta izrek opozarjamо slavno ces. kr. fizično ravnateljstvo v Ljubljani, katero še vedno trdo sedi na revnih groših, odkazanih mu od ministerstva v razdelitev podpore potrebnim uradnikom. V tem, ko se je uradniška podpora pri deželnih vladah in družih oblastnih razdelila že pred več kakor mesecem, čakajo finančni uradniki — kakor navadno — zman na milost in nemilost ravnateljstva. Ali vlada v „stari branilnici“ še vedno Golfov princip, kadar je treba kaj iz rok spustiti?

— (Boj za Celje.) Ni ga dueva, da bi Celjski Nemci v kakem listu ne grmeli zoper močno slovensko ali utrakovistično malo gimnazijo v Celji. Izlili so na nas že cele potoke žolča in strupa, nas obsuli z vsemi mogočimi psovkami, kar jih je bilo najti v nemškem slovarju, mimo grede pa navajali nebroj iz trte izvitih argumentov zoper gimnazijo: da je nepotrebna, da je slovensko prebivalstvo samo neče, da slovenski jezik ni sposoben za pouk, da je to atentat na nemško posest, če se slovenska mladina poučuje v svojem jeziku, nemška pa v svojem, da ima slovenska gimnazija namen posloveniti Celjske Nemce, uničiti nemški element na slovenskem Štajerskem itd. itd. Take puhle fraze čitamo zdaj že pol leta, jih čujemo na shodih in v izjavah in celo resni listi jim dajejo prostora v svojih predalib. Dunajska salonska židinja „N. fr. Pr.“, ki je doslej glede Celjske gimnazije zavzela že najrazličnejša mnenja, je v soboto zopet priobčila dolg dopis iz Celja, v katerem se zopet pogreva staro zelje. V tem dopisu ne najdemo ni jedne nove misli, ni jeduega novega argumenta. Najnaravnnejše reči, ki so se zgodile zadnja leta, se tolmačijo pristransko in kontro se odklanja vsaka kompenzacija, odklanja, ko jo Nemci že imajo v žepu, zakaj da je imenovanje g. Linharta kompenzacija, o tem ni kar nič dvema. Takisto, kakor ta dopis moramo kvalifikovati tudi brošuro: „Zur Cilier Gymnasial-Frage“, katero je skrupcial Celjski poslanec dr. Foregger. V njej se premleva vse to, kar je bilo že neštevilnekrate premlevano v tistem obskurnem listu, ki živi ob samih psovkah in se imenuje „Deutsche Wacht“. Iste argumenti, iste besede, celi stavki so iz tega lista prevzeti in nov je le apel na grofa Hohenwarta, naj se ne poganja za slovensko zahtevo, češ, da raztrga s tem sam koalicjsko pogodbo. — Namen teh dopisov in brošur je jasen: Razburjati javno mnenje in razširjati neresnične nazore, da se poostri boj. V tem oziru so Celjski Nemci nedosežni.

— (Potrjen zakon.) Cesar je potrdil zakon, kateri je dež. zbor kranjski sklenil v zadnjem zasedanju in s katerim so se premenile neke določbe zakona o razdelitvi vključnih zemljišč in uredbi določnih pravic.

— (Na Ljubljanskem učiteljišči) so se vzprejemni izpit dovršili danes. Pouk se prične jutri.

— (Nevaren slepar.) Razgovornost potujočega občinstva izkoristi neki menda vedno potujoči slepar v to, da se informuje o določnih sponnikov razmerah in potem njihovim sorodnikom brzojavi, naj mu pošljejo na določen kraj gotovo sveto. Mej tistimi, katere je slepar tako ujel, je tudi neki Ljubljanski restavrator.

— (Carinski ažijo) za take carinske pristojbine, ki se plačujejo v srebru namesto v zlatu, se je določil za mesec oktober na 24%.

— (Ces. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic) javlja, da se uvede z veljavnostjo od dne 1. oktobra 1894 dodatek IX. k januvarski izdaji glavne tarife za blago.

— (Vipavska vinarska zadruga,) kateri je tudi ministerstvo dovolilo 500 gld. podpore, bode še tekom te jeseni odprla svoje skladiste vina in svojo pivnico v Ljubljani, pozneje pa tudi v drugih mestih. Ž njo se utegne združiti tudi istorijska vinarska zadruga v Pulji ter se bodo v Ljubljani.

ljanski pivači točila tudi istrska vina Puljske zadruge. Več o priliki.

— (Poročil) se je v Metliki dne 24. t. m. gospod učitelj Fr. Gregorčič z gdč. Julijano Premerjevo, hčerko národne rodbine Premer s Primostka.

— (Bralno društvo v Tržiču) je na svojem občnem zboru volilo naslednji odbor: g. L. Klofutar, predsednik; gosp. Franjo Ahačič, podpredsednik; g. Josip Šter, tajnik; g. Niko Ahačič, blagajnik; gg. Alb. Štrus, Iv. Debelak, Janko Cvirk, Jos. Resman, odborniki; gg. L. Albrecht, B. Pravst, odbor. namestnika.

— (Litijaške rudniške tovarne) ne morejo več, kakor se nam poroča, tako napredovati, kakor pred leti. V bližini namreč primanjkuje za izdelovanje v tovarnah potrebne surove rude, tako, da jo morajo dovažati iz drugih dežel, kar pa povzroči preveliko stroškov.

— (Pri krških kmetijskih podružnicah) se je letos oglasilo 192 prošnjikov za brezplačne trte in za darila (skupno 3500 gld.), katera je kranjska hranilnica za leto 1894/95 odločila vino-gradnikom krškega okraja. 110 drugih prošnjikov se je pa oglasilo za brezobrestna posojila (30 000 gld.) pri deželi in državi. Krška kmetijska podružnica in ondotni kmetje se jako trudijo za novo vinorejo in močno trkajo — ker morajo, pač na vrata javnih blagajnic. — Te dui si je nadzornik iz poljedelskega ministerstva ogledal ameriške nasade krške podružnice.

— (Kako gospodarijo celjski mestni očetje.) Pred nekaterimi leti raznesel se je po Celji glas, da misli Celjska posojilnica kupiti takozzano Guggenmosovo posestvo, blizu kolodvora, ravno nasproti poslopju Celjske mestne hranilnice. Ta vest je prestrašila vse Celjske „Velikonemce“, in sklenilo se je, da se ima to na vsak način zaprečiti. Stvar pa ni bila ravno tako labka, kajti, kakor je znalo, naši Celjski „Velikonemci“ ne razpolagajo ravno z velikimi svotami denarja, razen tega pa se tudi nobenemu izmej njih ni zelo varno, da bi za tako stvar iz svojega žepa kaj žrteval. Toda kaj za to, saj ima občina premoženja, in na občinske stroške se lahko marsikaj storiti, — da se varuje nemški značaj Celjskega mesta. In tako so sklenili mestni očetje, — saj ni šlo iz njihovega žepa, nego iz žepa občine, da ima občina na vsak način kupiti Guggenmosovo hišo. Lastniki hiše so seveda hitro porabili to priliko, ter zahtevali izvanredno ceno, katero jim je občina seveda tudi plačala, tako, da je to posestvo občino stalo celih 85.000 gld. Kako dobro kupčijo je pri tem občina naredila, kaže se sedaj. Občina bi se sedaj tega posestva rada iznebila, ker je občinski zastop v svoji seji dne 17. t. m. sklenil, da hiša, katera je baje vredna 56.000 gld. in še drugih 1520 m² sveta, kateri so baje vredni 10.000 gld., ponudi državi za 40.000 gld. tako, da pri tej kupčiji občina, kakor je Celjski občinski zastop sam spoznal, zgubi okroglih 26.000 goldinarjev. Glede zgube 26.000 gld. se sicer občina izgovarja s tem, da bodo baje poštno poslopje, katero bi se imelo tam sezidati, stalo 168.000 gld. in da ves ta denar ostane v Celji. Ta izgovor je pa precej jalov, ako se pomisli, da bodo Celjskim obrtnikom ostali le mal del tega denarja, in da bodo na vsak način od zidanja dobiček imeli samo nekateri, zguba 26.000 gld. pa bodo ob svojem času čutili vsi občinari. Ako je novo poštno poslopje res tako potrebno, kakor pravijo, da je, je bodo država gotovo prej ali pozneje sezidala, tu ne bi bilo treba, da občina, katera vendar le ni tako bogata, za to podari državi 26.000 gld. Toliko pameten je še celo Celjski mestni zastop, da mora to uvideti, zato se nam zdi mnogo bolj verjetno, da posestvo, katero ponuja državi za 40.000 gld., ni mnogo več vredno nego toliko, da pa je isto nalašč cenil na 66.000 gld., zato, da se ne zve tako naravnost, da je bilo celo Guggenmosovo posestvo kupljeno za kakih 25.000 gld. predrago, samo za to, da je ne bi kupili Slovenci.

— (Letošnja vinska letina na Goriskem) — tako nam piše prijatelj iz Gorice — ne bo tako obilna, kakor lani, zato bo pa kapljica toliko boljša, ker je grozdje odvelo in dozorelo v suhem vremenu. Grozdje je že več časa zrelo za trgatev, a še odlašajo s trgatvijo, ker imamo krause jesenske dneve, da grozdje dobiva obilo sladkorja. Kakošno vino dobimo iz takega grozdja, si lahko vsakdo sam misli. — Zato opozarjam, da zdaj

kranjske trgovce na naša vina, da nas obiščejo tudi letos, kakor druga leta doslej. Vsak čitatelj „Slov. Naroda“ pa naj se zaveže s trdno obljubo, da ne bo pil zloglasnih laških vin, katera smo na Goriskem že povsem pregnali.

— (Blagoslovljenje novega pokopališča v Trstu.) Danes zjutraj se je blagoslovilo v Trstu novo pokopališče. Ob 9. uri je bila črna maša v kapelici pokopališča pri sv. Ani, ob 10. uri pa se je potem vršilo blagoslovljenje novega pokopališča.

— (Samomorilka.) Z Lloydovega parobroda „Leme“ skočila je te dni mej vožnjo iz Trsta v Piran blizu zadnjega mesta neznana 30letna gospa v morje. Parnik se je takoj ustavil in so mornarji kake pol ure iskali utopljenke s čolničem, a zmanj. Parnik je potem nadaljeval svojo vožnjo.

— (Preradovičev spomenik.) Kipar g. Rendić biva že nekaj dni v Zagrebu, da postavi spomenik pesnika Preradoviča na določenem mestu za kemičnim laboratorijem. Prostor okoli spomenika bude nasajen z raznimi parkovnimi rastlinami. Kakor znano, je spomenik podaril dr. Št. Miletić mestni občini.

— (Nova sezona hr. nar. gledališča v Zagrebu) se prične dne 1. oktobra. Sedanje predstave se prirejajo še na račun stare sezone. Dne 15. oktobra se pričnejo tudi popoldanske predstave, dne 17. oktobra pa bode prva opera predstava in sicer Zajčev „Zrinjski“. Vse opere se bodo pele samo v hrvatskem jeziku. Na dramatičnem polju je pripravljenih več novitet, mej njimi nekatere izvirne.

— (Grozna nesreča) se je pripetila v blaznici v Stenjevcu na Hrvatskem. Od početka meseca avgusta se je zdravila tam soproga okrajnega glavarja P. V trenotku, ko ni bilo nobenega paznika blizu, je skočila umobolna s hodišča na dvorišče, kjer je utonila v nekem tolminu, pred njo je prišla pomoč.

Slovenci in Slovenke! ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Julij Dev, živinodravnik v Ljubljani 10 krov, kot preostanek potovanja v Beljak. — Gosp. Josip Močnik, župan v Kamniku 10 krov, katere je nekdo plačal povodom ugodne poravnave neke težbe. — G. Podnarški v Razdrtem 15 krov 58 vin, povodom tombole kmet. podružnice hrenovške nabral v veseljem krogu v gostilni gospa Krajgerjev v Hrašah. — G. Miha Bizjak, ces. kr. carinarski prijemnik v Rabacu 1 krono. — Skupaj 36 krov 58 vin. — Živili rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Za „Narodni dom“ v Ljubljani: Družba „la Zōegjst“ v Ljubljani 2 krov. — G. Miha Bizjak, ces. kr. carinarski prijemnik v Rabacu 1 krono. — Skupaj 3 krovne. — Živila!

Zahvali: Po gospodu dr. J. Vošnjaku v Ljubljani prejeli smo že v drugi 30 knjig od družbe sv. Cirila in Metoda. Takisto poslala nam je blagor. gospa Marija Kuster v Kranji po gosp. Val. Kozelju lepo število knjig. Imenovanim dobrotnikom izrekamo najpresrečnejšo zahvalo. „Delavsko brahno in pevsko društvo v Mariboru“, dne 23. septembra 1894. — Gospodje Burdych, Milan Guštin in Anton Mucha, priredili so bili dne 10. septembra t. l. koncert v korist ubogim učencem tukajšnje šole. Čisti dohodek koncerta 24 gld. 60 kr. izročila sta gospoda Burdych in M. Guštin podpisankemu vodstvu, v nakup knjig in raznega šol. blaga revnim učencem naše šole. Imenovanim gospodom, slav. tamburaškemu društvu in vsem udeležencem koncerta se tem potom najsršnejše zahvaljuje: Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Metliki, dne 20. septembra 1894.

Razne vesti.

* (Slavni italijanski arheolog J. B. de Rossi) je umrl v 73. letu svoje dobe te dni v papeževi palači v Castelgandolfo. Že 1. 1892. ga je zadel kap in se mu od tačas ni več povrnilo zdravje. Pokojnik je bil prvi, ki je temeljito znanstveno preiskaval Rimski katakombe in posebno napis, ki se nahajajo v njih. Sad svojih raziskavanj je obelodanil v velikem delu „Roma sotteranea chri-

stiane“ (1866—1877). Napisal je še mnogo drugih del o starih krščanskih spomenikih v Rimu. Pokojni je bil član jugoslovenske akademije, ki je razobesila črno zastavo na svojem poslopu v Zagrebu in je bila zastopana včeraj pri pogrebu v Rimu.

* (Odvzet poštni debit.) V Belegradu izhajači list „Odtek“ ne sme prihajati v avstro-ogrške dežele, ker mu je odvzet poštni debit za obe državni polovici.

* (Obsojoen pesnik.) Znani italijanski radikal in pesnik Ulisse Barbieri je bil obsojen pri kazenskem sodišču v Genovi in contumaciam na jedno leto ječe. Prijavil je namreč v svojem časopisu nekatere satirične pesmi, v katerih je sodišče našlo zločin hujskanja in bogokletstva.

* (Nemški cesar kot glasbeni skladatelj.) Iz Milana se poroča nekemu nemškemu listu, da je postal cesar Viljem kralj Margeriti kantata, kateri je sam zložil besede in napev. Skladba opeva v stilu nekdajnih trubadurjev vrline italijanske kraljice.

* (Napadeni in oropani biciklisti.) Na cesti iz mesta Tournai v Lille v Belgiji je napadla topla kmetov šest biciklistov, ter jih z moži težko ranila. Dva izmed ranjenih sta že umrli. Sumi se, da so bili ranjeni oropani, ker nobeden nima denarne listnice.

* (Poneverjenje na pošti.) Grofinja Fanti oddala je dragocenosti v vrednosti 120 000 frankov po pošti v Milan. Dragocenosti so se pa izgubile. Trije poštni uradniki, na katere leti sum, so v zaporu.

* (Bojna oprava device Orleanske) se nahaja še popolnoma ohranjena v nekem stolpu grada Pinon v departementu Aisne. Razlikuje se od ostalih bojnih oprav 15. stoletja po zboženih prsih. Po tej opravi soditi je morala biti Jeanne d'Arc veliko, močno selsko dekle. Pri opravi je tudi nekaj komadov oklepa za glavo in za prsa konja. Grad Pinon je zdaj lastnina knežije Poix.

Brzojavke.

Dunaj 25. septembra. Včeraj opoludne se je sešel ministerski svet in zboroval do večera. Razpravljalo se je o projektu glede Dunavske parobrodne družbe in podržavljanja južne železnice. Iz zanesljivega vira čujem, da je ministerski svet odobril vse, kar je predlagal trgovinski minister in ga pooblastil, da se začne z južno železnico koj pogajati.

Dunaj 25. septembra. Turški poslanik Zia paša je imenovan poslanikom v Parizu.

Lvov 25. septembra. Poljski listi javljajo, da namerava minister notranjih del v kratkem sklicati enketo, katera se bo imela baviti z vprašanjem o reorganizaciji bolniških blagajn.

Budimpešta 25. septembra. Varovalec krone Szlavay je imenovan predsednikom magistratne zbornice.

Peterburg 25. septembra. Senzačne vesti, katere razširjajo nemški in angleški listi glede zdravja ruskega carja, so povsem neosnovane.

Sofija 25. septembra. Princ Ferdinand Koburžan je kmalu po nastopu nove vlade predložil ruskemu carju obširno spomenico, v kateri je mej drugim obrazložil uzroke, vsled katerih je Stambulov moral odstopiti. Car je dal Koburžanu obširno odgovoriti in mu sporočiti pogoje, od katerih izpolnitve je odvisno porazumljenje z Rusijo. Car zahteva, naj so branje voli novič kneza in naj se obnovi odpravljena določba ustave, da mora prestolonaslednik biti pravoslavne vere. Dokler se ti pogoji ne izpolnijo, ni govoriti o porazumljenju mej Rusijo in Bolgarsko.

London 25. septembra. Irska narodna stranka je v Dublinu priredila velikansko demonstracijo, zahtevajoč, naj se pomiloste vsemi, ki so bili obsojeni zaradi političnih činov.

Narodno-gospodarske stvari.

— Razstava sadja v Framu v mariborskem okraju se bodo odprla v soboto dne 29. t. m. popoldne ob 1/4. uri in bodo odprtia do včetega ponedeljka dne 1. oktobra. Oglasilo se je že prav lepo število razstavljalcev.

— Bolnična hrana. V c. in kr. vojaški bolnični v Mariboru je zagotoviti bolnično hrano in sicer za čas od 1. januarja 1895 do konca decembra 1895 oziroma pri prav ugodni ponudbi za dobo treh let. V ta namen se vrši dne 8. oktobra t. l. ob 10. uri popoldne pri ces. in kr. vojaški bolniči v Mariboru ponudbena obravnavna. Pismene ponudbe morajo dobiti do 11. ure popoldne omenjenega dne. Vse podrobnosti, približna potrebnost hrane, pogoji, ponudbeni formular, pogledajo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

